

Viljelykierto

Viherpeitteisyyden lisääminen: syyskylvöiset viljakasvit, kerääjäkasvit ja talviaikainen kasvipeitteisyys

Syyskylvöiset viljakasvit, monivuotiset nurmet ja kerääjäkasvit ovat esimerkkejä keinoista, joilla ravinteet ja kiintoaines pysyvät pellossa myös talviaikana.

Maan kasvukunnon ylläpidon lisäksi yksittäisen tilan kannalta useamman, erityyppisen kasvin viljely lisää riskien hallintaa muuttuvissa tuotanto-olosuhteissa ja markkinatilanteissa.

Syysmuotoiset puitavat kasvit siipikarjatilalla

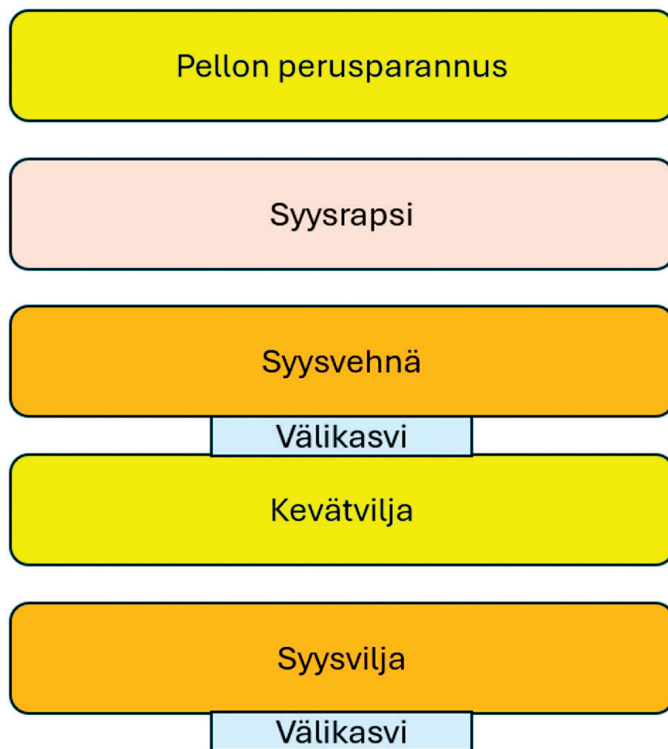
- 1. Syysvehnä** on erinomainen viljelykiertokasvi, sillä se on kevätvehnää satoisampi, kestää muiden syysviljojen tavoin paremmin kevätkuivuutta, mutta valkuaispitoisuus jää hieman kevätvehnää alhaisemmaksi.
- 2. Syysohra (I-II kasvuvyöhyke)** vaatii kylvön elokuun alkupuolella. Kasvattaa runsaan juuriston. Hyvä esikasvi syysrypsille ja -rapsille, koska puidaan aikaisin.
- 3. Syysrypsi ja -rapsi** on erinomainen lisä viljelykiertoon ja lisäämään talviaikaista kasvipeitteisyyttä.

Miksi lisätä viherpeitteisyyttä?

Viljelykiertovaatimus CAP 2021-2027 mukaan tarkoittaa, että yksivuotisen viljelykasvin pitää vaihtua joka vuosi vähintään kolmasosalla hallinnassa olevasta peltoalasta. Tätä toteuttavat kevätkylvöisten kasvilajikkeiden lisäksi syyskylvöiset viljakasvit, välikasvit ja talven yli säilytettävät kerääjäkasvit.

Lisäämällä näitä viljelykiertoon, voidaan kasvukaudella nostaa ns. vihreiden viikkojen määrää (kuva 1). Tällöin kasvit ja niiden juuret pitävät maaperää koossa ja maan alttius ravinnehuuhtoumille vähenee.

Jos tilalla on sitouduttu tukien mukaiseen talviaikaiseen kasvipeite -toimenpiteeseen, tämä tarkoittaa kasvipeitteisenä tai sängellä säilytettyä peltoa, pysyvien kasvien ja pysyvän nurmen alasta.

KUVA 1. Esimerkki sekä valkuaiskasveja että viherpeitteisyyttä lisäävästä viljelykierron.

LÄHTEITÄ: Malin, E. 2020. Kerääjäkasviopas. Käytännön ohjeita kerääjäkasvien hyödyntämiseen Suomessa. Raittinen, P. 2021. Ympärivuotisen kasvipeitteisyyden vaikutus ympäristöön ja viljelyyn. Opinnäytetyö. Seinäjoen ammattikorkeakoulu.

Viljelykierto

Viherpeitteisyyden lisääminen: syyskylvöiset viljakasvit, kerääjäkasvit ja talviaikainen kasvipeitteisyys

Kerääjä- ja aluskasvit siipikarjatilalla

Kerääjäkasveja ovat kylvön yhteydessä tai sadonkorjuun jälkeen kylvettävät kasvustot, jotka hyödyntävät ja pidättävät tehokkaasti satokasvilta maahan jäänyttä typpeä.

Tukiohjelmien mukaan kerääjäkasvit on kylvettävä viimeistään 15.8. mennessä ja kasvuston voi muokata tai kyntää aikaisintaan 1.10. Suositeltavaa on kuitenkin pitää kerääjä- ja aluskasvikasvustot seuraavaan kevääseen asti.

Suositteluvia kerääjäkasvilajeja ovat mm. hunajakukka, raiheinät, mailaset ja apilat (Kuva 2). Retikasta ja sinapista saattaa tulla rikkakasveja, jos ne ehtivät muodostaa itämiskykyistä siementä.

Taloudelliset ja ympäristölliset vaikutukset

Ympärivuotisen kasvipeitteisyyden ja monipuolisen viljelykierron tavoitteena on maaperän kasvukunnon säilyttäminen ja parantaminen. Hyvin toteutettu viljelykierto parantaa sadon laatua ja määrää edullisten esikasvivaikutusten ansiosta.

Eri viljelykasvien avulla voidaan parantaa maaperän rakennetta, kuohkeutta ja vedenpidätyskykyä. Viljelykierron merkitys kasvaa, kun halutaan suurempia sätotasoja.

Kerääjäkasvitaulukko

VILJAT JA HEINÄT				RISTIKUKKAISET				PALKOKASVIT			
syysruis										valkoapila	
ohra	italianraiheinä									härkäpapu	punaapila
kaura	englanninraiheinä	ruokonata	muokkausretikka	pellava	sikuri	aurionkukka	virnat				veriapila
vehnä	westerwoldinraiheinä	nurminata	öljyretikka	hunajakukka	tattari	keltamaite	valkomesikkä				persianapila
timotei	koiranheinä	rapsi	sinapit	hamppu	kumina	sinilupiini	sini-mailanen				nurmi-mailanen

talvenkestävä
 syväjuurinen
 Ristikukka
 MUUT
 hyvissä oloissa saattaa talvehtia, jotkin lajikkeet talvehtivat
 suosii pölyttäjiä, monimuotoisuus

KUVA 2. Kerääjäkasvit on jaettu niiden tyypin mukaan ja niiden ominaisuuksista on kerrottu symboleilla. Malin, E. 2020.

Pyhäjärvi-instituutti
Puhdas vesi, paremmat eväät

